

ČASOPIS ČESNÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTEK V ZAHRAJNÍ Č.64

CHCEN VĚNOVAT ZEMĚ TAKY DŮL

CALIF IV 1981

Při nástupu se dívej, na posluchačstvo
jak stojí

1

2

3

4

Poslouchá

Snaží se
poslouchat

žive

Zvadle

pravá noha ... levá

... pravá

zkončí
mluvit!!!

V. FANDERLIK 1980

Redakční kruh: V. Ealejka, Dr. J. Kolominsky, Dr. V. Fanderlik, L. Rozsypal

Adresa redakce: STOPA, 3133 Shipway Ave Long Beach California 90808

V EUROPE: SKAUTED, Tolhuis 2022, 6537 LW Nijmegen, Nederland

SEVERKA VI - 80

Tábor oddílu Německo-Sever /"S e v e r k a VI - 1980 / se konal na našem již tradičním tábořišti poblíž vesničky E p p e na rozmezí dvou německých zemí : Hesenska a Vestfálska, poblíž města K o r b a c h u, v době od 12.7. do 3.8.80. Krajina velmi malebná, tábor ze tří stran ohraničen lesem, jihovýchodní strana se mírně svažovala a poskytovala výhled na pole, lesy a kopce. Ačkoli do vesnice bylo z tábora jen 15 minut chůze, nebylo z tábora vidět žádné obydlí. Tábořiště bylo na mírném kopečku, pod tenkou vrstvou půdy byla břídlíce, což mělo nevýhodu při zatluokání kolíků a výhodu, že se zde nehromadila voda a po dešti bylo brzy sucho. Majitel nám poskytl louku zdarma, jako protislužbu dostal po zbourání tábora kulatinu a krajinky. Vztah vesničanů k nám byl již tradičně vřelý - tábořili jsme zde již v letech 1977 a 78 - nemalou zásluhu na tom měl místní p. farář Kramer. Na tábořišti bylo dosti místa jak pro samotný tábor, tak pro táborový kruh a hřiště např. na míčové hry. Dříví bylo dostatek, nevýhodou byl však nedostatek vody, která byla k dispozici u pramenu, vzdáleného asi 300 m. Tlak vody byl nedostatečný, aby ji bylo možno hadicí přivést do tábora. Umyvárna se vyřešila krátkou hadicí a dřevěnou konstrukcí s otvory nedaleko pramene s nádrží. Umývat se tak mohlo až 10 osob naráz, voda byla pitná. Na začátku tábora, tak jako v minulých letech, nám jednou za 2-3 dny v cisterně vozili místní občané traktorem, jinak jsme si vodu vozili sami v kanistrech. Dříví - kromě kulatiny z lesa - museli jsme zakoupit / krajinky a prkna na stoly a police do kuchyně/. Část tohoto cenného dříví jsme si uschovali pro příští tábory ve vesnici. Koupání bylo asi 6 km daleko, doprava se řešila částečně "pochodáky", částečně odvozem auty.

Počasí nám prvních 10 dnů nepřálo : chladno a vytrvalý déšť. Výsledkem bylo několik angin a navíc tajuplný virus / teplota, zvracení a bolest hlavy/. Ke konci první dekády postonávala téměř čtvrtina dětí. Pak vysvitlo sluníčko a jeho příchodem zmizely i choroby.

Účast dětí : celkem 41 skautů, skautek, vlčat a světlušek, z toho 4 roveři. Měli jsme 3 chlapecké družiny po 7 dětech a dvě dívčí po osmi. Nováčků bylo tentokrát jen pět, průměrný věk - kromě roveřů - byl 12,6. Při přípravě tábora se důsledně dodržovala zásada výběrovosti. Odmítnuty byly buď děti příliš malé, nebo ti noví, kteří se na jarních srazech projeví negativně. Dále bylo odmítnuto několik starších, kteří s námi třeba již 2x tábořili, ale "skautského ducha nevstřebali". Dva z našich spolehlivých roveřů se kvůli vojenské službě a studiu bohužel tábora zúčastnit nemohli.

Vedení tábora spočívalo v rukou br. I g o r a s jednou činovnicí ses. C v í c k o u. Jako pomocný činovník byl na táboře br. D ě d e k. Na začátku tábora a při jeho ukončení byl též přítomen br. M a u g l i. Zdárný průběh tábora při tak malém počtu činovníků a plnění skautského programu /nováčkovská, I. stupeň aj./ bylo možno zajistit v tomto složení pouze díky roveřům a rádcům.

Výuka se skládala z obvyklých skautských disciplin. Jako je tomu na táborech SEVERKA zvykem, věnovala se značná pozornost dějinám naší vlasti, spojeným s diskusemi k akutálním a politickým otázkám. Zvláštěností tohoto tábora bylo, že po skromných začátcích 1979, letos brímě výuky převzali v mnoha případech nejen roveři, ale i rádcové a rádkyně. Tak např. v několika případech dovedli rádcové nováčka až ke slibu - a tím si sami různé mezery zopakovali. S k a u t s k ý s l i b složili dvě skautky, tři skauti, vlčácký slib jedno vlče a světluškovský jedna světluška. Věkově i znalostmi by teoreticky mohli slibovat i další, ale k jejich rozčarování ke slibu připuště-
ní nebyli, protože jejich chování nedávalo záruku, že slib chápou nejen

mozkem, ale i srdcem. Bylo uloveno mnoho "bobříků" a uděleno 7 odborek : dva skauti dokončili I.stupeň.

Program tábora : dopoledne bylo vždy věnováno praktickému zaměstnání nebo výuce. Odpoledne se konaly různé soutěže, sport, stopovací a jiné hry. Hodně se zpívalo, většinou vedli zpěv rádcí. Měli jsme opět táborový orchestr /saxofon, klarinet, trubka, harmonika tabací, mandola, mandolina a 5 kytar/. Konaly se sportovní i skautské soutěže / také "Táborová Olympiáda", různé hry s ohněm - např. rozdělování ohně za deště, přenášení ohně atd. Také jsme konali několikrát "Velkou hru" : pochod s mapou a kompasem podle značek a důmyslných - až čtyřnásobných - šifer, kombinovaných s morseovkou. Tyto hry byly polo- až celodenní. Přitom se projevilo u některých družin, že jen někteří ovládali morseovku - to se ukázalo při bodování. Jako první se v celkovém bodování umístila družina H a v r a n ů .

Kázeň a ovzduší tábora : oproti loňskému táboru v Brexbachtalu v Porýní, kde náš tábor byl obklopen jinými tábory - až 3000 skautů a skautek ! - se naše osamělost projevila velmi kladně. Až na zanedbatelné rozdíly v názorech vládlo celkem ovzduší přátelství a skautského ducha. V chlapeckých družinách se občas projevily prvky sobeckosti a neochoty ke spolupráci, ale byly to spíše výjimky. Dívčí družiny byly naproti tomu až dojemně "sehrané". Naopak - při službě v kuchyni si chlapci vedli lépe než děvčata. Pokud se týče vaření, je třeba uznat, že Cvičcina iniciativa z loňského roku přinesla ovoce : každá družina dostala již před táborem jídelniček, starší se měli naučit ta jídla, která na ně v jejich dny připadnou. "Kuchařka-maminka" se nekonala, sea. Cvička se starala o zásobování a tak se její a Dědkova činnost v kuchyni často omezila jen na minimální udělování rad. Výsledek : občas to chutnalo až moc po skautském koření, ale jinak se vařilo výborně : žádné konzervy, ale např. ovocné knedlíky, vepřo-knedlo-zelo a jiná náročná jídla..

Při bodování čistoty - denně kolem neděle se konala prohlídka stanů a jejich okolí - se udělovala vlajka čistoty: jedna pro chlapeckou, druhá pro dívčí část tábora. Naskytla se potíž, komu z dívčích stanů vlajku udělit: všechny měly stany vzorné. Ne tak tomu bylo u chlapců.

Na tomto táboře jsme měli případ chlapce, který s námi již kdysi tábořil jako 11-ti letý, po 3 letech se přihlásil znovu, byl přijak "na milost", zprvu se zdálo že "šel do sebe", ale jeho pozdější chování bylo pod vší kritiku a dokázalo ohrozit celou družinu. Je to vážné poučení pro budoucnost : nejsme s to napravit výchovné nedostatky rodinného života během 3-týdenního tábora.. Chlapec vyrůstá v rozháraných rodinných poměrech a to se projevilo v jeho duševní labilitě a nedostatku základních mravních prvků.

Také okolnost, že během školního roku se naše děti- hlavně na Kolínsku a v Porúří- jen zřídka kdy schází /neboť tam pořád nemáme skautského činovníka v místě, který by se soustavněji dětem věnoval !/ ztěžovala plynulost skautské výuky a sebranost družin.

Positivně je třeba hodnotit po léta prosazované nekompromisní dodržování d e n n í h o ř á d u . Děti si na to zvykly a volání po větším "osobním volnu" utichlo. Viděli jsme, že mnohé názory br. V e l e n a nejsou jen poučkami, ale sám táborový život jim dal za pravdu - pokud tyto z něj nevzejdou samostatně.

Návštěvy rodičů jsme tentokrát kategoricky odmítli. Přivezli své ratolesti v sobotu na zahájení tábora a po třech týdnech si je odvezli. Směli přijet na sobotní závěrečný táborák. Zato jsme měli vzácnou návštěvu vedoucích činovníků našeho exilového skau-

tingu br. V e l e n a, a br. C i p y . Dala všem - i činovníkům velmi mnoho. Bylo to v prvních dnech za napjaté situace výstavby tábora z a š p a t n é h o p o č a s í , kdy jsme hlavní táborové stavby chtěli mít do 2 dnů hotovy - a také byly. Br. Velen byl jediný, který soustavně nosil krátké kalhoty. Když hovořil s dětmi - nemohli jsme je poznat: vládla naprosté ticho a 100%-ní pozornost, což jindy nebývá. Děti si z těchto besed hodně odnesly a bylo to pro mnohé popudem k vážnému zamýšlení. Také br. Cipa nepředvedl jen své tradiční lasování. Jeho beseda se staršími rovery byla pro ně často tvrdým soustem : např. význam hesla roverů "Služba", kouzelná slůvka "promiň", "prosím", "děkuji" atd. Pochopili svou zodpovědnost a vážnost, pochopili také zbytečnost tzv. roverských "výsad". Většinou se podle toho také zachovali, zavržalo to jen při skončení tábora, kdy se tábořiště likvidovalo. Měli jsme také návštěvu místní skupiny katolických děvčat, výměnu skupin na oběd / dopadla v náš prospěch/, dívčí spolek přišel i na náš táborák. Naše tradiční táborové obřady při zapalování táboráku ze čtyř světových stran zapůsobily - jako vždy - velkým dojmem na hosty. Náš duchovní rádce br. P a v e l nás o jednom víkendů také navštívil a pobesedoval s dětmi a na polním oltáři sloužil českou mši sv.

T á b o r o v é s t a v b y : tábor se stavěl za dvojnásobně ztížených podmínek : chlad a déšť na jedné straně, na druhé straně se právě o víkendů, kdy jsme na tábořiště dorazili, konal asi 1 km od nás Motocross, jehož účastníci si "naši louku" částečně zamluvili jako parkoviště. Výsledkem bylo rozbahnění okolí i našeho hřiště a příjezdových cest - nežli to za týden prošlo. Kuchyně s jídelnou měřila 13x 5 m se šesti 3 1/2-metrovými stoly s dvěma lavicemi. Vařilo se v tradičních kamnech, topilo se dřevem. Vyplatila se solidní konstrukce jídelny z kulatin, potažených folií, kde se konal za nepříznivého počasí program. Za dva dny po zahájení tábora, kdy přijeli bratři Velen a Cipa, již stála nejen kuchyně, jídelna, sklípek, chlapecká a dívčí latrina, umyvárna, táborový kruh a stožár - ale i bohatě propletená 5-metrová brána /tentokrát na ní br. Igor ani nesáhl/. Údiv a pochvala naší vysoké návštěvy dětem ukázala, že nadšená práce se dočká uznání. Později jsme ještě postavili 5 podsadových stanů a trojnožku s lanem na šplh a houpání.

T á b o r á k y : bylo jich několik. První - více-méně improvizovaný - za účasti bratří Velen a Cipy, nevyzněl nejlépe, hlavně tím, že jsme nebyli sezpívání. Zato byla mnoho originální a pestrých výstupů. Slibový táborák byl tentokrát jen vážný a slavnostní. Starší účastníci si jej velmi pochvalovali, obzvláště vážná slova br. Igora, která navodila vhodnou atmosféru.

Táborová rada za účasti rádců a podrádců se scházela téměř denně, otevřená výměna názorů přispěla ke zvýšení pocitu zodpovědnosti rádců i podrádců a vyústila v jejich iniciativní návrhy stran výuky, her, metodiky vedení, kázně atd. Přes neúčast dvou nejzkušenějších a nejzodpovědnějších našich roverů se dá říci, že byl dosažen veliký pokrok, co se týče práce mladých : těžiště se přeneslo z dospělých "starých" činovníků na mladé. Tím se obešlo nebezpečí přílišné aktivity pomocných činovníků bez dostatečné skautské průpravy. Zdá se, že tato cesta je správná a že se v budoucnosti budeme moci spolehnout při vedení táborů na mladou generaci, vychovanou na našich táborech.

Zpracoval : I g o r, vůdce
tábora

inso Kna

O významu tvořivé dětské práce

Skauting představuje výchovné metody, které doplňují to, nač nestačí škola a rodina. Podstatnou částí skautského programu je výchova k tvořivosti. Přivedeme-li děti na louku a zahrneme je promyšlenými a dobře organizovanými rozkazy typu: dojdí pro sekyrku" a "tady na tom místě zatluč tenhle kolík" - je to jistě namnoze nutná průprava při skautském výcviku, ale tvořivý prvek v sobě - ještě - neobsahuje. Ten přináší teprve výzva, aby si zhotovily nábytek do stanu nebo lavičku k táborovému ohni. Děti, které většinou nemají žádnou průpravu a zkušenost, vyrobí spoustu "zmetků". Tomu nelze zabránit! Nás to však vede tuze často k dvěma naprosto chybným reakcím: a/ při rukodělné tvořivé práci dítě odstrčíme a vyrobíme věc s náležitým "fortelem"; b/podrobíme práci laskavé - nebo dokonce méně laskavé - kritice, která vede k závěru, že na takové práce jsou odborníci a ty se, kluku, dobře uč, aby z tebe něco bylo, abys vydělal dost peněz a mohl si to koupit. Prostě zcela nepozorovaně se sem vplížila naše konzumní filozofie, která tu krásnou skautskou myšlenku, vyjádřenou heslem "buď připraven", staví na hlavu.

Konzumní svět zotročuje, ochuzuje a mrzačí dětskou duši i tělo, dusí fantazii a tvořivost. Avšak jedině tvořiví lidé jsou schopni ocenit práci druhých lidí; ničivý duch a tvořivý duch se navzájem vylučují. A v tom je ohromná cena všeho, cokoliv dětské ruce vytvořily, ať už je to povedené či nikoliv, ať je to užitečné či zbytečné.

Podívejme se, k jakým závěrům dospěl prof. Seitz z Mnichova, ne sice skaut, ale uznávaná autorita v oblasti výchovy:

"Každé dítě je tvořivé", praví ve své obsáhlé práci na toto tema, "osm dospělých z deseti se však považuje za netvořivé, nenadané, bez fantazie. Těchto osm ztratilo v průběhu života odvalu, bylo s nimi nesprávně nakládáno!"

"Tvořivost je schopnost jedince vyvolávat nové myšlenkové procesy. Podporujeme-li tuto vlastnost u dětí, nemůžeme očekávat žádné vynálezy, které by změnily společnost. To, co děti objeví, víme m y už dávno. V tom právě vězí nebezpečí pro vychovatele:

vzhledem k svému informačnímu předstihu se chová nesprávně: Místo, aby řekl "Sleduj, co se stane, smícháš-li tyto dvě barvy," řekne "Když smícháš žlutou a modrou dostaneš zelenou a a tím mu uzavírá cestu vlastní zkušenosti."

Seitz shrnuje lapidárně: "Obtížnost ve výchově dítěte leží v nás, protože mu nepřipravujeme možnost sbírat vlastní zkušenosti. Tím dítě de facto oslabujeme."

J.P. Guilford charakterizuje tvořivého člověka takto:

- a/ Tvořiví lidé jsou citliví, žijí uvědoměleji v říši smyslů. Vidíme neustále mnoho věcí, které si neuvědomujeme - přijímáme toliko informace, které bezpodmínečně potřebujeme. Zbytek - "luxusní informace" - náš zhroucený přijímací aparát nezaznamená. /na př. na ulici sledujeme obrubník chodníku a přijíždějící auto, zatím co let ptáka zůstane nepovšimnut./ Tvořivý člověk však vyvolává stále nové myšlenky a fantazie a díky ochotě přijímat stále nové informace má k dispozici bohatou zásobu.
- b/ Tvořiví lidé jsou citliví na problémy. Zaznamenají, jakmile něco nesouhlasí.
- c/ - reagují citlivě na sociální vztahy: dokáží se vmyslet do jiných lidí. To však je nejméně častá vlastnost.
- d/ - jsou pohotoví a přizpůsobiví, poněvadž jsou poučeni zkušenostmi. Jsou pružní, mají důležitou schopnost rychle se vyrovnat s novými situacemi.
- e/ - mohou dobře spolupracovat, odpovídají na podněty z venčí vlastními představami a nápady.
- f/ - mají originalitu ve smyslech: sami sebe přijímají tak jak jsou. Mají nenucanost sebedůvěru a dovedou hrát svou vlastní úlohu. Neohlížejí se stále vlevo či vpravo, zda to či ono mohou, či zda je to neobvyklé. Nenechají se ovlivnit tím, zda je to vhodné pro jejich věk, postavení, úlohu matky, učitele.
- g/ - mají schopnost představovat si věci jinak. My jsme úžasnými zajatci myšlenkových schémat. Všechny vynálezy byly učiněny tím, že si někdo usmyslel, že cosi může jít jinak než dosud.
- h/ - jsou spontánní;
- i/ - mají vytrvalost: umí dovést věci do konce;
- k/ - jsou tolerantní: mají schopnost konflikty obcházet a ani v případě neřešitelných konfliktů se nenechají přinutit k tomu, aby ztratili vnitřní svobodu.

Tyto znaky osobnosti tvořivých lidí nejsou vždy a ve stejné míře rozvinuty. Avšak podle Guilforda jsou na počátku u všech dětí. Od okolí závisí, zda tato tvořivost se bude dále vyvíjet, jinými slovy - zda bude mít dítě odvahu se exponovat, něco neobvyklého podnikat, vyjadřovat nové myšlenky.

Proč děti ztrácí odvahu?

- a/ Příliš autoritativní okolí, v němž dítě spotřebuje energii na to, aby se bránilo, nebo se vzdá s pocitem méněcennosti.
- b/ Tlak ke konformitě: Tak tomu vždy u nás bylo, nebo Jiní to tak také dělají, resp. jiní to také nedělají.
- c/ Cynické okolí, které příliš kritizuje.
- d/ Okolí, které nepřeje experimentům: drahocenné koberce v celém bytě a vůbec nedostatek prostoru /v nejširším smyslu slova/, ve kterém je možno bez škody provádět pokusy.

Jak je možno podporovat tvořivost?

- a/ Taktem, jestliže se děti mohou projevit, dokonce k projevu přimět.
- b/ Dítěti dát najevo, že je akceptováno jako rovnocenný partner. Dítě, které je bráno vážně, nemá strach, že selže. Strach z blamáže brání často i dospělým použít vlastní fantazii.
- c/ Náklonnost, pomoc a povzbuzení dávají dítěti jistotu, že může být tvořivé. Ono potřebuje vědět, že jeho "chyby" nejsou chyby, nýbrž řešení, která v daném okamžiku nejsou použitelná. Avšak jsou to přesto řešení, neboť bez určitého důvodu by na ně dítě nepřišlo.

Jak probíhá tvořivý proces?

Většinou mluví vědci o čtyřech stupních. Zde je třeba připomenout, že výsledkem tvořivého procesu nemusí být nový výrobek, nebo nová konstrukce, nýbrž řešení jakéhokoliv problému každodenního života.

- a/ Formulování problému. Toho je třeba nejen ve vědě, ale i ve všedním životě: Je třeba vymyslet číslo k táboráku, nebo: naše vztahy k příteli byly narušeny.
- b/ Hledání;
- c/ Řešení: mám nápad, při čemž to, co jsem až dosud věděl, použiji jinak.
- d/ Realizace.

Nešidte děti o fázi hledání!

Svým návodem předpisujeme dětem předem, jak se co dělá. Seitz: tím dítě manipulujeme. Tvořivé děti jsou svým způsobem obtížné a nepohodlné. Kladou stále svá proč, pozorují intenzivně, jsou tělesně většinou pohyblivé. To, co slyší, musí si ověřit, dříve než to akceptují. Rovněž potřeba sdílnosti i tlak, dovést věci do konce jsou nepohodlné, zejména pro učební proces. Ale pro vychovatele je vedení k tvořivosti zároveň velikou příležitostí. Podporování dětské tvořivosti je pro nás doplnění toho, co bylo možná kdysi zanedbáno. Děti jsou intenzivnější, uvědomělejší, žijí více okamžiku. Jsou hravější, otevřenější, zajímají se o vše. Tak se výchova stává zábavnou záležitostí. Bezpochyby bude poněkud obtížnější pro matku uskutečnit zamýšlený program a pro učitele to bude znamenat pečlivější přípravu, pružnost v provádění vyučovacího procesu; a pro skautského vychovatele je tím kladen maximální nárok na jeho nervovou soustavu, zachovat klid bude daleko obtížnější, než kdybychom si "nenechali do toho kecat". Ale dítě má nárok na okamžité štěstí. Tyto chvílky štěstí mu přináší radost z tvořivosti, ničím nespoutaná fantazie a hravost, objevování světa. To nesmíme "odorganizovat".

Tím končí úvaha prof. Seitze. A my k tomu dodáváme: nic nepotřebují děti tak naléhavě, jako řešení nějakých úkolů - pro ně přiměřených a atraktivních: Dejme jim šít "šaty", ale takové, jaké nikde v obchodě nedostanou - něco, co je spojuje s ostatními členy táborového bratrstva a co je zároveň liší od ostatních smrtelníků; dejte jim napsat vlastní knihu, složit vlastní píseň, postavit vlastní příbytek /takový, jaký nikdo nemá/ a vyzvěte je, aby používali vlastnoručně vyrobených misek. Nechť každé dítě vyjádří svou osobnost a své pocity ve svém tvořivém díle, ve svém ornamentu a ve svých osobitých nápadech. Tvořivá činnost je nevyčerpatelná studnice. Ale dětem dává tolik vytouženou romantiku; učí je přemýšlet, pracovat, dávat; je to spolehlivá prevence chorob, které přináší konzumní společnost: potřeba ničit, nuda, pasivita, zbabělost, slabost, bezradnost, deprese a - věčně nastavená dlaň, která umí a chce brát, ale která se nenaučila nic dávat - ani jedinci, ani společnosti.

Naši Holanďané na Šumavě 1980

Loňský tábor oblasti H o l a n d s k o - v pořadí již šestý od roku 1975 - se konal od 12.7. do 2.8.80 u vesničky "Schönau" v okrese Viechtach v Bavorsku - na předhoří západní Šumavy. Zúčastnilo se ho celkem 36 dětí a 6 činovníků, kteří se na táboře střídali, takže na táboře byli stále přítomni 3 činovníci. Věk účastníků tábora byl od 7 do 20 let. Jeden z nich /br. Jerry/ složil během tábora činovnícký slib a stal se tak členem Oblastního poradního kruhu. Vůdcem první poloviny tábora byl zástupce vůdce oblasti br. B é ě ě a, s ním vedli tábor sestra Eva a br. Karol. Druhou polovinu tábora se vystřídal ve vedení vůdce oblasti br. R a ě k a s ním činovníci br. Jura, ses. Eva a ses. Jitka.

První polovina tábora byla pronásledována nepřízní počasí. Nepřetržitý déšť nejenže zaplavil část tábora, ale připravil i kruté podmínky pro deset nováčků, kteří byli letos na táboře poprvé. Přesto - díky vedení tábora - jeho výstavba nebyla narušena, nikdo z táborníků ne onemocněl a ani nedošlo k vážnějšímu úrazu. V této části tábora se podařilo postavit 14 podsadových stanů, 3 stany pro činovníky, 1 zásobovací stan, kuchyni s jídelnou, táborovou bránu, stožár, táborový kruh, vůdcovské křeslo, družinové sedačky, umyvárnu nádobí, schůdky a umyvárnu v řece, lanové spojení s druhým břehem řeky, družinová ohniště a latrinu. Nezbyl čas na zhotovení vlastního totému, proto byl později vztyčen totém oddílu Německo - Jih. Rada táborníků složila již v této době nováčkovskou zkoušku.

V druhé polovině tábora se počasí zlepšilo. Byly dokončeny či opraveny stavby, narušené špatným počasím. Rada skautů a skautek složila ještě nováčkovskou zkoušku, někteří i několik bodů I. stupně zdatnosti, bylo složeno celkem 13 odborek. - V této době náš tábor navštívil též starosta čs. exilového skautingu bratr Dr. V e l e n F a n ě r l i k a pobyl s námi čtyři dny. Měl řadu besed s účastníky tábora. 26.7.80 navštívil náš tábor také spisovatel br. Vilém H e j l a měl besedu se staršími táborníky o Československu, o skautingu a o své literární činnosti. - Obě táborové neděle sloužil br. Jirka K o p i c, vůdce oddílu Mnichov, mši sv. v ekumenickém duchu pro všechny účastníky tábora. - Světlušky a vlčata měly také výlet auty na čs.-bavorskou hranici, starší byli na hranici dovezeni a odtud se vrátili pěšky - asi 30 km - zpět do tábora. Dne 27.8. se konal táborová skautská "O l y m p i á d a" / přepalování provázku, vaření 1 litru vody na čas, družinový zpěv a střelba lukem/. Bylo též uspořádáno několik her a jeden noční poplach, při němž celý tábor nastoupil během 10 minut!

Po celou dobu tábora hráli účastníci hru "U F O": UFO z neznámé planety sleduje děti, klade jim různé otázky a úkoly ze skautské činnosti, přirodopisu, mateřštiny apod. Na závěr tábora byly všechny děti odměněny za plnění úkolů a při nočním poplachu UFO zase odlétá z naší planety. Družinové bodování vyhrála družina B o b r ú s převahou. V druhé půli tábora byly dále zopakovány skautské disciplíny z I. stupně: uzlování, odlévání stop, střelba lukem, lasování, morgeovka, šifrování - a nově probrány základy signalizace semaforem. Denně byla udělována "vlajka čistoty" nejlépe uklizenému stanu. Br. J a n poslal táborníkům kvízovou kazetu - odpovědi na otázky byly také zarazeny do programu.

Celkem byly pořádány 3 táborové ohně s l i b o v é a jeden táborák programový. Bourání tábora bylo hotovo za 1 a půl dne. Poslední noc spali táborníci ve stodole v Schönau kvůli časnému odjezdu vlaku do Holandska. Vůdkyní společné výpravy byla sestra Eva a Jitka, doprava proběhla bez závad.

Jaké byly k l a d y tábora holandské oblasti 1980 ?

- 1/ Na táboře bylo 10 nováčků
- 2/ Nikdo ne onemocněl ani nedošlo k vážnějšímu úrazu.
- 3/ Výstavba tábora a jeho vzhled : naprosto dokonalé.
- 4/ Proti minulým táborům zlepšení v čistotě tábora i stanů
- 5/ Proti minulým táborům podstatné zlepšení ve znalosti mateřštiny
- 6/ Dobrá spolupráce mezi činovníky na táboře
- 7/ úroveň programového tábora mnohem vyšší než na min.táborech
- 8/ slib nového činovníka -br. Jerry - do rukou br. Velena.

...a z á p o r y :

- 1/ Místo tábořiště nebylo optimální - v nozi chlad a vlhko ;ne-
možnost vybudovat hřiště přímo u tábora, ve slunných dnech
žádný stín.
- 2/ ztížené dodržování čistoty - voda v řece Regen příliš ledová
- 3/ návštěvy na táboře, byť sebevíc vítané, narušovaly program
- 4/ novým činovníkům není ještě vlastní dodržování skautských ritu-
álů a předpisů psaných i nepsaných
- 5/ střídání činovníků na táboře není optimálním řešením. Minimálně
j e d e n činovník by měl být na táboře po celou dobu trvání a za-
ručit tak plynulou kontinuitu
- 6/ dodržování tábor.řádu a jeho kontrola nesmí být věcí j e n o m
vůdce tábora, ale všech činovníků a rádců
- 7/ Oblast by měla mít jedno tábořiště na několik let. Potom by
se vyplatila stavba podsad, které by se uskladňovaly na další
roky. Finančně je nákladné kupovat každý rok nové stavební dří-
ví. Též okolí tábora by vedoucí již znali a tím by se snadněji
plánoval program - hry, výlety. Při nynější praxi - tábor hol.
oblasti každý rok v jiné zemi - lépe nestavět podsadové stany,
ale stany normální s podlážkou. Tím úspora času a peněz při
výstavbě tábora.
- 8/ S kolektivní dopravou dětí na tábor jsou stále četné problémy.
Odpovědnost přenechat rodičům - rodič přiveze několik dětí na
tábor, jiný rodič je odveze.
- 9/ U řady táborníků, majících I. stupeň zdatnosti /!/ zjištěno, že
zapo- meli, kdo byl např. A.B.Svojsík, některé uzly apod.
- 10/ Oproti minulým táborům se zhoršila úroveň zpěvu.
- 11/ Přísnější dodržování podmínek přijetí na tábor, zvláště že
dítě se musí účastnit celého tábora. Včas oznámit rodičům
dobu konání tábora k naplánování dovolené.

Zpracoval : br. R a d a n

Tábory u Evropě

- NĚMECKO-SEVER - 25.7-16.8. "Tábor u bobří hráze" - "Severka 7"
Bibergemünd, okres Gelnhausen u Frankfurt/M
Přírodní park "Spessart".
- NĚMECKO-STŘED - Odd.V. Fanderlika. 27.6-19.7. Tábor ODETA 5.
Odenwald u Michelstađu.
- NĚMECKO-JIH - Oddíl bratří Čapků. Tábor VELEN VI.
1.-22.8. Dorna 15, A-3761 Messern, Rakousko.
- ŠVÝCARSKO - Oddíl Sv. Jiří tohoto roku tábor nekoná.
- Oddíl Bern a Baden 27.7-9.8. - účast na
rakouském národním Jamboree.
- Oddíly Curych, Medvědi a pařížská družina
19.7-8.8. Tábor v Juře.
- HOLANDSKO - 25.7.-15.8. Glatt, mezi Horb a Sulz. Německo